

کلاه و نکوته در نماز

بیانات: المامہ سالمہ عابد یادمان مطہرین

۱۳۹۶

www.masjed.se

تبغونگارش:
الحاج امین الدین «سعیدی - سعید افغانی»
مدیر مرکز مطالعات ستراتئریزیکی افغان و
مسؤول مرکز فرهنگی حق لاره - چرمنی

کلاه و لنکوته در نماز

در این جای شک نیست که پوشاندن سر در حین نماز برای ایجاد تواضع و فروتنی و برای خشوع و خضوع مفید و مؤثر میباشد .

اما قاعدهء عام است که امر عبادی و طریق اجرای عبادات به نقل است و نه به عقل و منطق. این بدان معنی هم نیست که اعمال عبادی منطق و مفیدیت خود را نداشته باشد. اما مسلمان اجرای این اعمال را بخاطر امر و حکم شرع اجراء و عملی میکند و دیگر دلایل مسایل ضمنی اند.

با فهم این اصول و قواعد قابل تذکر است که برخی از مسلمانان بخصوص در افغانستان حکم میفرمایند که امام مسجد حتماً باید در وقت نماز ، کلاه و یا لنکوته به سر داشته باشند . اگر احیاناً کدام ملا بی کلاه و لنکوته در مسجد بحیث امام به امامت پرداخت و مصروف نماز گردد به گمان اغلب، چنان ادامهء امامت را هم ازدست میدهد . مطابق روایات تاریخی و در حدیث صحیح وارد شده است که پیامبر صلی الله علیه وسلم عمامه میپوشیده است که برخی از اوقات لنکوته سفید ، و در برخی از اوقات از لنکوته ویا عمامه سیاه استفاده نموده است . ولی هیچگونه روایت در احادیث متبرکه به چشم نمی خورد که به مسلمانان در نماز یا خارج از نماز امری به بر سر کردن لنکوته (عمامه) از جانب پیامبر اسلام محمد صلی الله علیه وسلم بعمل آمده باشد .

همچنان در روایات اسلامی ذکر گردیده است که پیامبر اسلام محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم زیادتر اوقات بدون لنکوته هم نماز خوانده است . ولی نباید فراموش کرد همانطوریکه قبلآ یاداور شدم پوشاندن سر در نماز از جمله آداب نماز است و انسان را در امر خشوع و خضوع کمک میکند . بنآ اگر کسی عمامه و لنکوته بر سر کند، بهتر است ، اما پوشیدن کلاه و لونگی از فرائض، واجبات و حتی از مستحبات نماز هم نیست . این روش تنها عرف و عادت است و باید گفت که: بدون لنکوته و حتی سر لوج نماز هم انشاء الله تعالی باتکمیل دیگر فرائض و واجبات و سنتهای نماز درست میگردد .

فقهاء به این نظر هستند که لباس امر اعتیادی است که زیر قاعده تعبد داخل نیست و در باب مباحات شامل است والله متعال این باب را واسع و کلان ارزانی کرده . شریعت به لباس خاص امر نکرده تنها ستر عورت در نماز شرط است .

در لباس عادات و تقالید مسلمانان از شرق تا غرب دنیا فرق می کنند و حتی در داخل کشور بخصوص در کشور ما از شهر تا به اطراف فرق میکنند، و در عادات قاعده است که «**الأصل في الأشياء الإباحة**» یعنی اصل در عادات مباح بودن است تا اینکه دلیل به سنت بودن باشد .

لیکن اگر شخصی نمازگزار کلاه و یا لنکوته می پوشد هم مباح است و یک عادت است و اگر کسی نمی پوشد نیز مباح است و هر دو در سنت داخل نیست و هیچ دلیل شرعا وجود ندارد که کلاه و لونگی در نماز سنت باشد .

ولی بهتر که مسلمان در وقت نماز لباس زیبا و پاک به تن کند و به طرف مسجد به زیب وزینت برود .

حدیث نماز با دستار ضعیف است :

درکشور ما به تأسف دیده شده است که برخی برای تائید نظریه خویش درمورد کلاه ولنکوته حدیث خود ساخته خویش را روایت میکند و میگویند : «**رَكْعَانِ بِعِمَامَةٍ خَيْرٌ مِّنْ سَبْعِينَ رَكْعَةً بِلَا عِمَامَةً**» دو رکعت نماز با دستار ولنگی بهتر از هفتاد رکعت نماز است.

قابل تذکر است که این حدیث ضعیف ، باطل و دروغین است و حتی علماء روایت کردن واستدلال کردن به این قول را حرام پنداشته اند .

همانطوریکه در فوق متذکر شدیم که : نمازبدون کلاه قبول می شود. دستار ولنگی و کلاه همه به عرف مردم تعلق دارند، و در شرع اسلامی هیچ حدیث صحیح در مورد فضیلت دستار و کلاه ثابت نیست و هر کس مطابق عرف کشور شان عمل کند و اگر عرف و عادت و تقلید کشور شان کلاه باشد و یا دستار باشد می تواند بپوشد .

از جمله در کشور ما کلاه و در برخی از مناطق کلاه های بوریایی و دستار مروج است، و درکشور عربستان سعودی دستمال بنام شماug وغیره ، و درکشور مصر ،تونس و تعداد از کشور ها و جوامع اسلامی کلاه بنام تربوش ، و در کشور ترکیه کلاه لنکوته خاص مروج بوده ، و حتی در برخی از کشور های اسلامی ، ائمه مساجد سرچ و بدون کلاه نماز می خوانند .

دستار ولنگی ، کلاه ، تربوش ، شماug وغیره ... و یا هم سرچ بودن همه از مباحثات است که باید در دائره مباح ، عادت و عرف مردم مطالعه قرار گیرد .

در مورد عبادت در اسلام وبخصوص نماز باید گفت که : عبادات دارایی سه جز است :

۱- اركان

۲- احکام

۳- آداب است.

۱/۱ ارکان ایجاد یا عدم ایجاد عمل را مشخص می کند .

۲/۲ احکام شکل و چگونگی آنرا معلوم می کند .

۳/۳ و آداب موجب آرایش و تزیین عمل می شود.

بنآ اکر در لباس ملل کلاه یا عمامه شامل باشد ، بهتر است هنگام نماز از آن استفاده شود زیرا الله تعالی می فرماید:

«يَا بُنَيَّ أَدَمَ حُذُّوا زِينَتُكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ» (سوره اعراف 31)

يعني: اى فرزندان آدم! زینت خود را به هنگام رفتن به مسجد، با خود بردارید.

اما ملی که کلاه و یا عمامه یعنی لنکوته جزء لباس آنها نیست ضرورتی ندارد که حتما هنگام نماز کلاه یا لنکوته به سر کنند زیرا کلاه ولنگوته جزء لباس و زینت آنها نیست برخلاف حالتی که ممکن است کلاه جزئی از آراستن خود با آن باشد.

که نباید مسلمان آنرا به پوشد زیرا پیامبر صلی الله عليه و سلم از لباس « شهره » منع فرموده است و لباس شهره لباسی است که عادت یک منطقه نباشد ولی کسی آنرا ببپوشد.

ولی اگر یک نفر آنرا نپوشید کسی حق ندارد او را وادار به پوشیدن کند زیرا از سنت عادت است نه سنت عبادت، و در سنت عادت انجام دادن و یا ندادن یکسان است و ثوابی ندارد .

پوشاندن سر در وقت نماز

مسئله پوشاندن سر در نماز (البته برای مردان) شرط صحت نماز نیست و همچنان در وقت خطبه پوشانیدن سر از صحت خطبه نمیباشد .

پوشاندن سر سنت است و بر همه بودن سر در منطقه که مردم عادت داشته باشند که در نماز و خطبه سر خود را پوشانند مگر و مکروه می باشد و طوری که قبل از متذکر شدیم ، این سنت از جمله سنت های است که عادات و رواج مردم را در بر میگیرد و در مناطقی که همه بر همه سر نماز می خوانند بر همه بودن سر از جمله مکروهات نیست .

امام الشاطبی در (الموافقات) این موضوع را با دلایل قوی و مستند ، توضیح داده و ثابت ساخته است که : پوشانیدن سر و نپوشیدن آن مربوط رسم و رواج مردم میگردد و شریعت در حکم آن عرف مردم را در نظر میگیرد و انسان نباید به شکل و مظہری ظاهر شود که مردم به آن کراحت دارند . (برای معلومات مزید مراجعه فرماید به فتاوی شیخ مصطفی الزرقا و رساله الموافقات شیخ امام الشاطبی)
یادداشت مفید :

علامه شیخ ابو اسحاق ابراهیم بن موسی بن محمد الّخّمی غرناطی مشهور به شاطبی یکی از علماء جلیل القدر ، مجتهد ، فقیهی و محدث ، مشهوری در عالم اسلام میباشد .

شاطبی مقام بزرگی در فقه ، اصول ، تفسیر ، حدیث ، علوم عربی و غیر آن دارا میباشد . از تالیفات مشهوراش (التعريف بأسرار التکلیف' مشهور به الموافقات ، در موضوع اصول فقه که در چهار جلد به چاپ رسیده است ، کتاب المجالس شرح کتاب بیوع؛ صحیح بخاری است . کتاب الافادات و الانشادات وغیره ... کتب ذی قیمت و پر ارزش را تالیف نموده است .

علامه شاطبی در ماه شعبان سال 790 هجری دار فانی را وداع گفت . پروردگار با عظمت او را غرق رحمت بی انتهای خود سازد ، و جنت فردوس نصیب اش گردد . حکم وفتاوی اش در عرصه های مختلف زندگی مسلمانان از مقام و منزلتی خاصی برخوردار میباشد . ختم